

**SANSKRIT (UG)**  
**(NEP)**

**1st Semester End Examination, 2024**  
**(Regular and Supplementary paper)**  
**PAPER – MJ-101**

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.*  
*Candidates are required to give their answers in their own*  
*words as far as practicable.*  
*Illustrate the answers wherever necessary.*

**A. यथेच्छं दश प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागर्या च समाधेयाः। 2x10=20**

1. लताशब्दस्य द्वितीयाविभक्तेः रूपाणि लिखत।
2. मुनिशब्दस्य चतुर्थीविभक्तेः रूपाणि लिखत।
3. ऋते इति अव्यययोगे वाक्यं रचयत।
4. 'यदि-तर्हि' इति अव्यययोगे वाक्यं रचयत।
5. पुरतः इति अव्यययोगे वाक्यं रचयत।
6. कर्तृकारकविधायकं सूत्रद्वयं लिखत।
7. अनभिहिते कर्मणि का विभक्तिः केन सूत्रेण भवतीति तल्लिखत।
8. सकारणं विभक्तिं निर्णयत- बालकः चन्द्रं पश्यति।
9. सकारणं विभक्तिं निर्णयत- हे राम! त्राहि माम्।
10. सकारणं विभक्तिं निर्णयत- नमः शिवाय।
11. बन्धनीमध्यात् उपयुक्तशब्दं चित्वा शून्यस्थानं पूरयत-  
..... महिला। (एषः / एषा / एतत्)  
..... चित्रम्। (सः / सा / तत्)
12. अद्य सोमवासरः। ..... शनिवासरः। (ह्यः / श्वः / परद्ययः)  
प्रपरश्वः .....। (मङ्गलवासरः / बुधवासरः / गुरुवासरः)
13. शब्देन लिखत-

(3)

14. परिनिष्ठित रूपं लिखत- स्मृ + अनीयर्, आ + गम् + ल्यप्।

15. धातुं प्रत्ययं च निर्दिशत- भोक्तव्यः, कुर्वन्।

**B. एतेषु द्वौ संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयौ । 5x4=20**

1. भू- धातोः लिट्‌लकारस्य लृट्‌लकारस्य वा रूपाणि लिखत।

2. यथानिर्देशं रूपाणि लिखत-

a) नर- शब्दस्य द्वितीया-बहुवचनम्।

b) अस्मद्- शब्दस्य षष्ठी-द्विवचनम्।

c) गुणिन्- शब्दस्य सप्तम्येकवचनम्।

d) युष्मद्- शब्दस्य तृतीयौकवचनम्।

e) फल- शब्दस्य तृतीयौकवचनम्।

3. वाच्यान्तरं कुरुत-

a) छात्राः विद्यां लभन्ते।

b) जनन्या ओदनो दीयते ।

c) भक्तौ रामं स्मरतः ।

d) आवां ग्रन्थं पठावः ।

e) महिलया नदी दृष्टा ।

4. सन्धिं सन्धिविच्छेदं वा कुरुत-

a) अर्कः + खेलति    b) पुनः + रमते    c) लाकृतिः    d) प्रत्येकम्

e) गवेन्द्रः ।

5. टीका लेख्या- कर्मकारकम्।

6. टीका लेख्या- अपादानकारकम्।

**C. प्रश्नद्वयं समाधत्त ।**

$$10 \times 2 = 20$$

1. श्रु- धातोः कृ- धातोः (परस्मैपदिनः) वा लट्-लोट्-लङ्-विधिलिङ्-लृट्-लकाराणां रूपाणि लिखत।

2. को नाम सन्धिः ? स कतिविधः ? संहिता कुत्र नित्या भवति ?  
स्वरसन्धिमालोचयत ।

3. करणकारकस्य संज्ञाम् उल्लिख्य तृतीयाविभक्तिः कुत्र कुत्र भवतीति सोदाहरणम् आलोचयत।